T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/739
KARAR NO : 2022/118
KARAR TR : 28/02/2022

ÖZET: Davalı idare tarafından yapılan altyapı çalışmaları sırasında, davacı şirkete ait tesislere verilen zararın tazmini istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : D...S...S... A.Ş.
Vekili : Av. M.U.Y
Davalı : Erzurum Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. S.G

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı sigorta şirketi vekili, sigortalısı şirkete ait doğalgaz boru hattına davalı idare tarafından yapılan altyapı çalışmaları sırasında verdiği maddi zararın rücuan ve cebren tahsili talebiyle Erzurum 3. İcra Müdürlüğünün 2018/5281 Esas sayılı dosyası ile başlatılan ilamsız icra takibine yapılan itirazın iptaline ve inkar tazminatına karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde itirazın iptali davası açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Erzurum Asliye Ticaret Mahkemesinin 21/11/2019 tarihli ve E.2019/296, K.2019/533 sayılı kararı** ile; *"kamu tüzelkişisi olan davalı belediyenin hizmet kusuru iddiasıyla açılan rücuan tazmin davalarında idare mahkemelerinin görevli olduğu"* gerekçesiyle 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 115/2. maddesi gereğince dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verilmiştir.

3. Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi 1. Hukuk Dairesinin 30/10/2020 tarihli ve E.2020/162, K.2020/1209 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun esastan reddine kesin olarak karar verilmiş ve böylelikle istinafa konu ilk derece mahkemesi kararı kesinleşmiştir.

4. Davacı vekili, bunun üzerine aynı doğrultuda idari yargı yerinde tam yargı davası açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Erzurum 3. İdare Mahkemesinin 14/10/2021 tarihli ve E.2020/1333 sayılı ara kararı**ile; *"İcra ve İflas Kanunu'nun değişik 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu ve idare mahkemesinin görevsiz olduğu sonucuna varılarak"* 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar verilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. Anayasa'nın "*Uyuşmazlık Mahkemesi*" başlıklı 158. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesinin kararı esas alınır."

7. Anayasa'nın 125. maddesinin yedinci fıkrası şöyledir:

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

8. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının b bendinde; idari eylem ve işlemlerden dolayı hakları ihlal edilenler tarafından açılan tam yargı davaları, idari dava türleri arasında sayılmıştır.

9. 2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun 42. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"(Ek fıkra: 15/8/2017-KHK-694/8 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/8 md.) İdari yargının görev alanına giren konularda ilamsız takip yoluna başvurulamaz."

10. 2004 sayılı Kanun'un Geçici 13. maddesi şöyledir:

"(Ek: 15/8/2017-KHK-694/9 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/9 md.)
İdari yargının görev alanına giren konularda, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış ilamsız icra takipleri hakkında, talep üzerine icra müdürünce 42 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca dosya üzerinden düşme kararı verilir ve karar alacaklıya resen tebliğ edilir. Alacaklı, düşme kararının tebliğinden itibaren yedi gün içinde şikayet yoluna başvurabilir. Düşme kararının kesinleşmesinden itibaren otuz gün içinde idari yargı merciinde dava açılabilir. Düşme talebinin reddine veya düşme kararı hakkındaki şikayetin kabulüne ilişkin karar kesinleşmeden takibe devam edilemez.
Birinci fıkra kapsamındaki ilamsız icra takipleri hakkında açılmış itirazın iptali veya itirazın kaldırılması davalarında talep üzerine, karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Tarafların yaptığı takip ve yargılama giderleri ile vekalet ücreti üzerlerinde bırakılır. Bu kararın kesinleşmesi üzerine takip dosyası icra müdürlüğüne iade edilir ve takip hakkında birinci fıkra uyarınca işlem yapılır. "

B. Yargı Kararları

11. Muğla 1. Asliye Hukuk Mahkemesince Anayasa Mahkemesine yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesinin 22/10/2020 tarihli ve E.2020/78, K.2020/59 sayılı karar gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"... 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 42. maddesinin üçüncü fıkrasında 'İdari yargının görev alanına giren konularda ilamsız takip yoluna başvurulamaz. ', geçici 13. maddesinde ise 'idari yargının görev alanına giren konularda, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış ilamsız icra takipleri hakkında, talep üzerine icra müdürünce 42 nci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca dosya üzerinden düşme kararı verilir ve karar alacaklıya resen tebliğ edilir. Alacaklı, düşme kararının tebliğinden itibaren yedi gün içinde şikayet yoluna başvurabilir. Düşme kararının kesinleşmesinden itibaren otuz gün içinde idari yargı merciinde dava açılabilir. Düşme talebinin reddine veya düşme kararı hakkındaki şikayetin kabulüne ilişkin karar kesinleşmeden takibe devam edilemez./ Birinci fıkra kapsamındaki ilamsız icra takipleri hakkında açılmış itirazın iptali veya itirazın kaldırılması davalarında talep üzerine, karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Tarafların yaptığı takip ve yargılama giderleri ile vekalet ücreti üzerlerinde bırakılır. Bu kararın kesinleşmesi üzerine takip dosyası icra müdürlüğüne iade edilir ve takip hakkında birinci fıkra uyarınca işlem yapılır. ' hükümlerine yer verilmiştir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu da 16/10/2018 tarihli ve E.2017/4-1458, K.2018/1437 sayılı kararında idari yargının görev alanına giren konulara ilişkin uyuşmazlıkların itirazın iptali davası yoluyla görülmesinin mümkün olmadığına ve bu uyuşmazlıkların idari yargı yerlerince görülmesi gerektiğine karar vermiştir.
Açıklanan nedenlerle bakılmakta olan uyuşmazlık idari yargı mercileri tarafından çözülmesi gereken bir uyuşmazlık olup itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bu uyuşmazlığa bakma görevi bulunmamaktadır. ..."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 28/02/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, uyuşmazlığın esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Murat UÇUR' un davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL' ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, davalı kamu tüzelkişiliğini haiz idare tarafından altyapı çalışmaları sırasında davacı şirkete ait tesise verilen zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

15. Kamu hizmeti yürüten idarenin bu hizmeti yürüttüğü sırada verdiği zararın tazmini istemiyle açılan dava, kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, bu hizmetin yürütülmesinde hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanmasını gerektirmektedir. Bu hususların saptanması ise idare hukuku ilkelerine göre yapılabileceğinden, 2577 sayılı Kanun'un ilgili maddesi kapsamında bulunan tam yargı davasının görüm ve çözümünde idari yargı yeri görevli bulunmaktadır.

16. 2004 sayılı Kanun'un değişik 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının görüm ve çözümünde aynı Kanun'un 42. maddesinin üçüncü fikrasında yapılan değişiklik öncesi adli yargı yerinin görevli olduğu söylenebilir ise de, Kanun değişikliği ve Anayasa Mahkemesinin yukarıda anılan kararı doğrultusunda, idari yargının görev alanına giren konulara ilişkin uyuşmazlıkların ilamsız icra takibine konu edilmesi ve itirazın iptali davası yoluyla görülmesi mümkün bulunmamaktadır.

17. Bu durumda, kamu tüzelkişisi olan davalı belediyenin hizmet kusuru nedeniyle uğranılan zararın rücuan tazmini istemi niteliğindeki davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Erzurum 3. İdare Mahkemesinin başvurusunun reddine karar vermek gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Erzurum 3. İdare Mahkemesinin 14/10/2021 tarihli ve E.2020/1333 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

28/02/2022 tarihinde, Üyelerden Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU ile KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

KARŞI OY

Dava; davacı şirkete ait tesislere davalı idare tarafından yapılan altyapı çalışmaları sırasında verdiği maddi zararın rücuan ve cebren tahsili istemiyle İcra Müdürlüğü dosyasında başlatılan ilamsız icra takibine yapılan itirazın iptaline ve icra inkar tazminatına karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun *"İlamsız takip"* başlıklı Üçüncü Bap, 42-49. maddelerinde takip yöntemleri gösterilmiş; değişik 58. maddesinde, takip talebinin icra dairesine yazı ile veya sözlü olarak veya elektronik ortamda yapılacağına işaret edilmiş; değişik 60. maddesine göre, takip talebi üzerine icra müdürünce ödeme emri düzenleneceği ve 62-65. maddelerde itiraza ilişkin hükümlere yer verilmiş olup, değişik 66. maddede, süresi içinde yapılan itirazın takibi durduracağı kurala bağlanmıştır.

İtiraz nedeniyle takibin durması üzerine alacaklıya, itirazın iptali için Kanun'da iki yola başvurma olanağı tanınmış olup, bunlardan birincisi, 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak, İkincisi ise 68. ek 68/a ve ek 68/b maddelerine göre tetkik merciinden itirazın kaldırılmasını istemektir.

İncelenen uyuşmazlıkta alacaklı konumundaki davacı tarafından, değişik 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak suretiyle itirazın iptali davası açılmıştır.

Söz konusu 67. madde (Değişik: 18/2/1965 - 538/37 md.), "(Değişik birinci fikra: 17/7/2003-4949/15 md.) Takip talebine itiraz edilen alacaklı, itirazın tebliği tarihinden itibaren bir sene içinde mahkemeye başvurarak, genel hükümler dairesinde alacağının varlığını ispat suretiyle itirazın iptalini dava edebilir.

(Değişik: 9/11/1988- 3494/1 md.) Bu davada borçlunun itirazının haksızlığına karar verilirse borçlu; takibinde haksız ve kötü niyetli görülürse alacaklı; diğer tarafın talebi üzerine iki tarafın durumuna, davanın ve hükmolunan şeyin tahammülüne göre, red veya hükmolunan meblağın yüzde kırkından aşağı olmamak üzere, uygun bir tazminatla mahkum edilir.
İtiraz eden veli, vasi veya mirasçı ise, borçlu hakkında tazminat hükmolunması kötü niyetin sübutuna bağlıdır.

Birinci fikrada yazılı itirazın iptali süresini geçiren alacaklının umumi hükümler dairesinde alacağını dava etmek hakkı saklıdır.

(Ek fikra:2/7/2012-6352/11 md.) Bu Kanunda öngörülen icra inkar tazminatı, kötü niyet tazminatı ve benzeri tazminatların tespitinde, takip talebi veya davadaki talep esas alınır." hükümlerini taşımaktadır.

Anılan Kanun'un değişik 1. maddesinin birinci fikrasında, *"Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur"* denilmekte olup, yukarıda hükmü yazılı 67. maddede sözü edilen *"mahkeme"* ile, icra dairesinin bulunduğu yargı çevresi bakımından bağlı olduğu asliye mahkemesinin anlaşılması ve takip hukukuna özgü bulunan itirazın iptali davasının asliye mahkemesinde görülmesi gerektiği açıktır.

Öte yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı"* başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: a)İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b)idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c)Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır.

Bu duruma göre, İcra ve İflas Kanunu'nun değişik 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gibi olayda davalı idarenin, herhangi bir projeye veya plana dayalı olmaksızın, davacı şirkete ait tesislere altyapı çalışmaları sırasında zarar verdiğinden bahisle meydana geldiği ileri sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın haksız fiilden doğan bir tazminat davası sayılacağı ve özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varıldığından davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerlerine ait bulunduğu oyu ile davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olduğu yolunda verilen karara katılmıyorum.

Üye
Ahmet ARSLAN